

MUZIEKTHEATER TRANSPARANT BRENGT DRIE GROTE

FUTUS TERPANS SURGELOUD / MICHAËL BORREMANS / HOLLANDE HOOGTE / RV

Drie kunstenaars maken samen voor muziektheater Transparant de productie *over de bergen*. Over een wezen, iets dat propvol verlangen zit. Josse De Pauw schreef de tekst en speelt, gitariste Corrie van Binsbergen componeerde de muziek en speelt live. Beeldend kunstenaar Michaël Borremans bedacht een vorm die van de spelers meer maakt dan alleen maar een acteur en een zangeres. Drie kunsten komen samen op één scène. Drie kunstenaarsportretten vertellen u wie ze zijn, wat ze voor *over de bergen* betekenen en hoe ze over elkaar denken. DOOR GRIET OP DE BEECK

'De klotten en de hersenen doen ons het meeste pijn'

Josse De Pauw

Over de kunstenaar

We kunnen daar kort over zijn: Josse De Pauw (1952) is acteur, theatermaker en schrijver, en dat doet hij al jaren met grote bijval. Hij was medeoprichter van Radeis in 1976, een gezelschap dat met voorstellingen zonder woorden de wereld veroverde. Later is hij gaan werken op plekken waar goed volk rondliep, onder andere bij nu Campo, Transparant en de KVS. Hij was artistiek leider van Het Net in Brugge en van Het Toneelhuis. Hij heeft in meer dan zestig films gespeeld, en hij schreef naast teksten voor theater twee gesmaakte boeken: *Werk* en *Nog*. Voor al deze bedrijvigheid werd hij talloze keren bekroond.

Michaël Borremans: "Josse is een charmant, lief en genereus man. Het soort schrijver dat ik graag heb, ook, omdat hij een attitude etaleert. Hij is een flaneur die kijkt, relateert en een beetje lacht met zichzelf. Als acteur heb ik hem nog niet bezig gezien, want ik ga zel-

DE PAUW OVER BORREMANS:
In zijn werk is iedereen altijd maar bezig, en je komt er nooit achter waarmee precies. Dat intrigeert

den naar het theater. Ik vind het namelijk nooit echt goed. Josse weet dat, en vindt dat geen bezwaar. Hij zegt zelf: 'Als ik geen acteur zou zijn, dan ging ik ook nooit kijken'. (lacht)"

Corrie van Binsbergen: "*Werk* kwam heel erg bij me binnen. Daarom heb ik Josse gevraagd om mee te doen aan Schrijver in Concert, een evenement dat ik organiseerde in Amsterdam.

Toen Josse tussen de muzikanten stond, gebeurde er iets heel bijzonders. Zelden een acteur geweten die met zijn tekst zo goed zijn weg vond in die muziek. Mijn haren gingen ervan overeind staan. Samenwerken met Josse is heerlijk. Ook wegens de enorme zielsverwantschap, we hebben dezelfde smaak en gevoeligheid. Heel fijn."

Over zijn bijdrage aan *over de bergen*

Josse De Pauw: "Verlangen is een heel dubbel gevoel. Af en toe is het zeer vermoeiend, maar tegelijk is het de motor van het leven zelf. De filosoof Levinas heeft ergens geschreven: verlangen voedt zijn eigen honger. Da's heel juist, denk ik."

Michaël Borremans: "Wat ik al gelezen heb, vond ik heel mooi in zijn eenvoud. Josse schrijft accuraat en suggestief. Alleen al die eerste zin: 'Laat klinken dame de

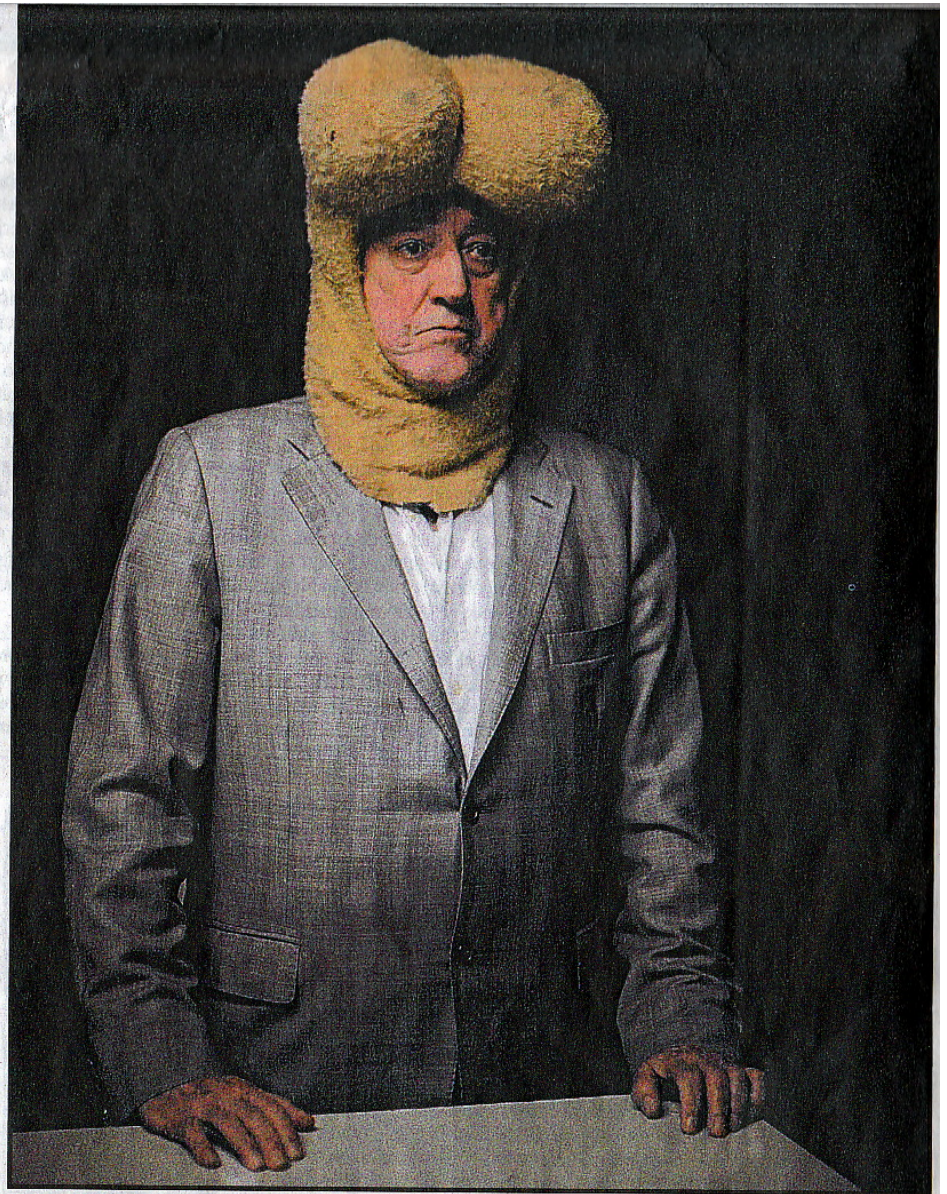
goede gitaar, laat ze janken naar de maan, want we zijn wat we zijn, ontdaan van schone beloften'."

Corrie van Binsbergen: "De tekst van Josse is een cadeau. Gevoelig zonder ooit sentimenteel te worden. En toen ik hem las, was het er al bijna, de muziek. Ik kreeg onmiddellijk ideeën. Josse is heel

muzikaal, hij heeft een ontzettend goed gevoel voor timing, en het klinkt gewoon heel lekker als hij praat. Een enorme gave in een productie als deze."

En wat Josse zelf zijn grootste verdienste vindt, vraag ik, een beetje om hem te pesten. Hij lacht luid: "Ik denk dat ik erg goed en wel op mijn

heel eigen manier op een scène kan staan. En ik denk dat ik erg goed en wel op mijn heel eigen manier met tekst kan omgaan. En daarbij gebruik ik alles wat ik heb om een publiek op dat moment aan mij te binden, zonder hen te beloven dat ik, als ze iets moois hebben gezien, het nog eens ga herhalen."

■ Josse De Pauw: 'Verlangen is heel dubbel. Vermoeiend, maar ook de motor van het leven.'

KUNSTENAARS SAMEN

Michaël Borremans

Over de kunstenaar

Er zijn de feiten. Dat hij in 1963 geboren is. Dat hij tien jaar les-gat, om pas vrij laat door te breken als schilder. Dat zijn werk ondertussen te vinden is in belangrijke musea en collecties over de hele wereld. Dat hij ook tekeningen en films maakt. En dat er in september 2010 een nieuwe tentoonstelling komt in de Zeno X gallery in Antwerpen.

Dan is er het gevoel, de ervaring. Zijn schilderijen en tekeningen zijn mysteries, geheimen. Vragen die geduldig wachten op een antwoord dat niet bestaat. Stilte die niet van deze wereld is. Tijdloosheid die ruimte inneemt. Melancholie die beangstigt. Schoonheid die onaanraakbaar lijkt. Schaamte die de blik ontregelt. Wanhoop die waardig is. Concentratie die totaal durft te zijn. Gevoeligheid die niet gecamoufleerd geraakt. Verbeelding die tart. Humor die meer is dan dat. Beklemming die zich vastzet. Verwarring zonder uitweg. En nog.

Josse De Pauw: "Michaël Borre-

mans is een fantastisch schilder. Voor een boek vroegen ze me onlangs een tekstje dat bij zijn werk paste. Ik heb voor Prediker gekozen: 'alles is ijdelheid'. In zijn werk is iedereen altijd maar bezig, en je komt er nooit achter waarmee precies. Dat intrigeert. Ik hou ook van zijn zwarte humor. Ik herinner me een reeks tekeningen waar hij koppen van mensen in een doos wil verpakken, maar de neus zit in de weg, en dan wordt die proper afgesne-

BORREMANS OVER VAN BINSBERGEN:

Die vrouw kan nogal spelen. 'She blew me away'

den om ze te doen passen. Dat soort verbeelding kan ik wel smaken. Al helemaal in combinatie met zoveel vakmanschap en virtuositeit."

Corrie Van Binsbergen kende

Michaël Borremans niet tot ze aan dit project begon: "Toevallig zag ik een documentaire over hem op Canvas. Ik was meteen onder de indruk. Klassiek als de oude meesters zelf en tegelijk zo vol absurdisme."

De kunstenaar blijft er rustig bij: "Ik ben een jonge schilder, nog maar zeventien jaar bezig. En ik heb het gevoel dat ik eens echt goed werk moet beginnen te maken. De tijd van opwarming is voorbij." Hij lacht niet terwijl hij dat zegt.

Over zijn bijdrage aan *over de bergen*

Josse De Pauw: "We hebben samengewerkt voor een project van Antwerpen Boekenstad. Michaël had mijn kop getekend met rare hoofddeksets. Dat vond ik erg mooi. Daarom heb ik hem gevraagd om van mij een vorm te maken. Michaël creëerde een raar uit de haak getrokken beest waar geen naam voor te verzinnen valt. Ik heb het 'vehikel' genoemd. Ik ben er erg enthousiast over, en dat voor een mens die zich niet graag verkleedt..."

Michaël Borremans: "Ik heb het gezicht van Josse bewaard, en zijn kop zoveel mogelijk weggewerkt. Ik wou alluderen op uiteenlopende archetypes. Enerzijds de superheld: net zoals het verlangen in *over de bergen* probeert hij dingen op te lossen. Vandaar een pak met een soort kap. Anderzijds wou ik hem ook iets aandoenlijks geven, dus kreeg hij een vacht, zoals van een teddybeer of een ander dier. En dan heb ik de kloten en de hersenen - de twee dingen die ons in dit leven het meeste pijn doen - geaccentueerd." Dat de meeste mensen het over hart en hoofd hebben, zeg ik. "U doet niet aan romantiek?" Michaël Borremans: "Toch wel. Maar ik ben ook heel gevoelig. Ik laat het hart liever buiten beschouwing. Noem het een vlucht. Ik heb al veel geleefd. Zoals iedereen zeker? En kunnen we het nu dringend over iets anders hebben, ik ben al helemaal verlegen."

■ Borremans: "Ik laat het hart liever buiten beschouwing."

Corrie van Binsbergen

Over de kunstenaar

De Nederlandse Corrie van Binsbergen studeerde klassieke gitaar, maar voelde zich daarnaast aangetrokken tot improvisatie, en tot jazz en pop.

Zo lopen haar inspiratiebronnen van vroegrenaissance via Bach tot Zappa, Ellington, Stravinsky. In 1986 begon ze haar eigen band: Corrie en de Brokken, later Corrie en de grote Brokken. Het is een vinnige soliste met veel fantasie, en een componiste met feeling voor teksten en taal. Dat ze als vrouw opvalt in dat milieu vindt ze zelf weinig

Josse De Pauw: "Zij is een geweldige componiste en gitariste. En de artistieke affiniteit tussen ons is groot. We zijn allebei bezig met taal. Zij vertaalt die naar haar abstracte taal en ik kan in het spelen steeds meer de betekenis van mijn woorden loslaten en mijn tekst leggen op haar muziek. Die verwantschap blijkt er ook te zijn in het leven. Parallelen zat: hoe we zijn geworden wie we zijn, de gretigheid die ons van in onze jeugd drijft, onze overdreven nieuwsgierigheid, ons denken."

Wat ze zelf haar grootste kwaliteit vindt? "Mijn talent om intuïtie te koppelen aan denken in structuur. En mijn energie, uithoudingsvermogen en

organisatietalent, niet onbelangrijk in deze branche. (lacht)"

Over haar bijdrage aan over de bergen

Josse De Pauw: "Corrie wou een *mariage* van muziekstijlen, en daar springt ze heel inventief mee om. Ze heeft een bende ongelooflijke muzikanten rond zich verzameld. Haar muziek schiet alle kanten uit. Er zit bijvoorbeeld een harpiste in de groep, maar wel eentje die durft te onderzoeken wat ze allemaal kan met dat instrument. En zij heeft heel erg naar de tekst toe geschreven, dat kan ze als geen ander."

Corrie van Binsbergen: "In *over de bergen* geven we alledrie een lichte draai aan de werkelijkheid met materiaal dat eerder absurdistisch is dan concreet. Een publiek moet niet gewoon luisteren, kijken en begrijpen, maar eerder vanuit hun intuïtie openstaan voor associaties bij wat er op scène gebeurt. Niets wordt exact benoemd, uitgebeeld of verklandt, maar ik hoop dat het ergens een snaar raakt."

Michaël Borremans is meer dan hoopvol: "Het stukje repetitie dat ik zag, zat zo juist, en overtrof zo mijn verwachtingen. Ik was zwaar onder de indruk."

**VAN BINSBERGEN
OVER DE PAUW:**
Tijdens het concert gingen mijn haren overeind staan door wat Josse deed

interessant: "Ik heb ooit de vraag gekregen om deel te nemen aan Women in Jazz, wat een onzin. Dan kun je net zo goed een festival organiseren voor mannen met een bril."

Michaël Borremans, zelf gitarist in de vrije uren, kent haar muziek niet, maar heeft haar wel aan het werk gezien tijdens een repetitie: "Die vrouw kan nogal spelen. *She blew me away.*"

■ 'Ons materiaal is eerder absurdistisch dan concreet.'

i over de bergen gaat in première op 20 mei in het Concertgebouw Brugge: www.transparant.be